

ESSEET TIIMIAKATEMIALLA

Jukka Hassinen, tammikuu 2009

Mikä on essee?

Essee on kirjasta saatuja ideoita ja ajatuksia refleктоiva omakohtainen dokumentti. Sen avulla kirjoittaja jäsentää kirjan tuomia ajatuksia kirjallisessa muodossa. Lisäksi esseen avulla viestitään muille omista ajatuksista. Parhaimmillaan essee synnyttää uutta, käyttökelpoista tietoa koko Tiimiakatemia-yhteisölle.

Essee on keskeinen osa Tiimiakatemia-teoriaharjoitteita (Teorian Soveltaminen Käytäntöön, eli TSK). Kirjoja lukemalla ja esseitä kirjoittamalla kerätään kirjapisteitä. Tiimiyrittäjät keräävät tradenomin opinpolkunsu aikana 120 kirjapistettä kun taas Tiimiakatemia aikuisopetuksissa kerätään 50 kirjapistettä omien valintojen mukaisesti. Kirjallisuusvalinnat tehdään käyttäen Johannes Partasen toimittamaa Yrittäjän & valmentajan Parhaat Kirjat – valintaopasta (YPK).

Pedagogisesti essee liittyy Tiimiakatemiassa käytettäviin tekemällä oppimiseen (learning by doing) ja konstruktivismiin¹.

Mikä essee *ei* ole?

Essee ei ole kokoelma muistiinpanoja, tenttisuoritus, testi tietämyksestä tai kirjallisesta lahjakkuudesta, terapeutin mietiskelydokumentti, referaatti (lyhennelmä) luetusta kirjasta, vain tiedon jakamiseen tarkoitettu raportti, täysin omaan elämään ja ammatilliseen kehitykseen liittymätön dokumentti, tyly lista kirjasta saaduista ideoista tai tieteellinen artikkeli. Siinä kuitenkin saattaa olla piirteitä joistakin näistä, kuten tunteellista pohdintaa tai analyttistä otetta.

Essee ei myöskään ole vain ja ainoastaan omaan käyttöön tarkoitettu (esimerkiksi omat tiimikaverit tai valmentaja saattavat lukea sen).

¹ Konstruktivismi on peräisin sanasta ”construct”, eli rakentaa. Siinä oppija rakentaa itse oman tietonsa käyttäen ympäristöstään saamia ”tietopalasia”.

Hyvän esseen piirteitä

1. Muotoseikat ja ymmärrettävyys on kunnossa (äidinkieli lauserakenteineen, pisteineen ja pilkkuineen sekä selkeää suomen kieltä ja järkevä otsikointi). Peruskoulun ja 2. asteen opit riittävät tässä vallan mainiosti.
2. Looginen (eli lukija voi seurata eräänlaista ”juonta”).
3. Esseessä on sovellutuksia omaan ja oman tiimiyrityksen toimintaan kirjan synnyttämien ideoiden pohjalta (vastakohtana tälle on ns. ”yleinen pohdinta”, joka ei loppujen lopuksi koske kirjoittajaa itseään millään tavalla; esim. suuryritysten Kaukoidän menestystekijöiden pohdinta ilman mitään yhteyttä omaan pienyritystoimintaan tai elämään).

Pituus, muotoseikat ja ulkoasu

Esseelle ei ole määritelty tarkkoja kriteereitä tai muotomäärityksiä. Sen pituutta ei ole myöskään määritetty, joskin peukalosääntönä on se, että essee on 2-3 sivun mittainen per kirjapiste². Jyväskylän ammattikorkeakoulun raportointiohje³ on hyvä opas esseen kirjoittajalle muun muassa muotoseikkojensa ja lähdemerkintäohjeistuksiansa puolesta.

Lähdemerkintöjä ei tarvitse käyttää (niitä kuitenkin *saa* käyttää). Dokumentista on kuitenkin selkeästi selvittävä, mistä kirjasta essee on kirjoitettu.

Sisällysluettelon käyttö on suositeltavaa esseissä, joiden pituus ylittää 4 sivua. Esseessä voidaan käyttää havainnollistavia listoja, taulukoita tai kuvioita.

Ulkoasu on vapaamuotoinen. Saat hyvän pohjan esseelle Tiimiakatemia viestintäryhmältä liikemerkkeineen ja fonttiasetuksineen.

² Niin sanotuissa ryhmesseissä pituuden tulee luonnollisesti olla pidempi ja sisällön syvällisempi. Peukalosääntönä on se, että em. 2-3 sivua per kirjapiste kerrotaan kirjoittajien lukumäärällä.

³ <http://www.jamk.fi/kirjasto/opinnaytteentekijalle/raportointiohje>

Esseetyyppejä – esimerkkejä

Tyyppi	Esimerkki
Kovimmat kolahdukset	Kolme hyvää ideaa luetusta myyntikirjasta. Mukana sovellutukset siihen, kuinka kirjoittaja soveltaa näitä ideoita omassa myyntiprojektissaan.
Filosofin isku	Pohdintaa ”korkealta ja kovaa” –tyyliin Esa Saarisen Muodonmuutos -kirjasta.
Analyysi	Analyysi oman tiimin kehitysvaiheesta tiimin kehityskaarta käsittelevän kirjan avustamana.
Suunnitelma	Projektisuunnitelma projektia käsittelevän kirjan tarjoaman viitekehyksen pohjalta.
Omat ajatukset vastaan kirjan ajatukset	Oman strategiakäsityksen hahmotteleminen luetun strategiakirjan kautta. Tämä soveltuu tilanteisiin, joissa luetusta kirjasta on hankalaa löytää suoraa yhteyttä käytännön toimintaan. Esimerkiksi ”strategia” saattaa tuntua vaikealle soveltaa, mutta omaa strategista ajattelua voi aina kehittää ja esseessä voi tuoda näkemystä siitä, kuinka itse hahmottaa strategian käsitteenä.

Taulukko: Esimerkkejä esseistä

Esseet ja ammattitaito

Esseitä kirjoittamalla kehität taitoasi ilmaista itseäsi kirjallisesti. Opit ”ajattelemaan paperilla”. Esse pysäyttää pohtimaan.

Tietotyöläinen tarvitsee kirjoitustaitoa, that’s a fact. On turha kuvitella, että ”joku muu” (esim. sihteeri) hoitaa kaikki kirjalliset työsi puolestasi nyt tai tulevaisuudessa.

Hyvällä esseenkirjoituksella opit myös kirjoittamaan analyttisesti. Opit perustelevaan väitteesi ja löytämään ydinideat lukemastasi. Kyky analysoida saatua tietoa on elintärkeä taito, samoin myös kyky rakentaa uutta tietoa.